

N:o 51.

Af herr **Ljungberg**, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till lag angående vård af enskildes skogar.

Knappast torde i någon allmän fråga en mera enhällig opinion vara rådande än den, att *kraftiga* åtgärder *måste* skyndsamt vidtagas till förhindrande af den allttjämt fortgående skogssköflingen, om icke ett af de fordom skogrikaste länder i Europa snart skall vara ett armt och förödt land.

Men är det sådana åtgärder, den kungl. propositionen föreslår?

Denna utmärker sig tvärtom, likasom skogskommitténs betänkande, genom ett ängsligt undvikande af alla preventiva åtgärder för skogarnes bevarande. Den går till och med i detta afseende ännu längre än betänkandet, ty då detta åtminstone föreslår, att »den egentliga skogsmarken skall till *skogsbörd användas*», så innehåller det kungl. lagförslaget i sin 11:te §, att »hvad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks uppodling till trädgård, åker eller äng, utläggande till nödig beteshage eller användande till byggnadstomt eller annat likartadt föremål»; och då i kommittébetänkandet anbefalles skyldighet för bolag och större skogsägare att »för tillsyn öfver skogens ordentliga skötsel hafva såsom skogsförvaltare anställd en forstligt bildad man», så är denna paragraf helt enkelt utesluten ur den kungl. propositionen. Allt går för öfrigt i båda förslagen allenast ut på att framkalla *återväxt*, d. v. s. att vidtaga åtgärder, *sedan* skogen blifvit förödd; men det är då i allmänhet *för sent*, och huru skall man kunna af en lätt kringgången återväxtlag förvänta nödigt timmer och virke till skepp och andra byggnader, när man icke ens utsätter någon *tid* för återväxtens bevarande eller någon dimension, som bör vara uppnådd, innan skogen *åter nedhugges*? Huru skall ett så lamt stadgande som det i 1 § af den kungl. propositionen

(»äro, i följd af afverkningen, särskilda åtgärder *erforderliga* för skogens förnygring, åligger det den, som låtit verkställa afverkningen, att sådana åtgärder vidtaga») kunna återupprätta förstörda skogar?

Det är *ståndskogen*, som, såvidt möjligt är, måste skyddas, *jämte* det återväxt befordras; annars hafva vi snart endast sparrar, pitprops och dylikt att *exportera* och kunna med värdet därpå knappt betala de trävaror af gröfre dimensioner, som vi nödgas *importera*. År 1895 t. ex. *utfördes* från Sverige 97,638 kub.-m. timmer och mastträd af 25 cm. eller större diameter i lilländan, men fem år därefter, år 1900, allenast 35,086 kub.-m., hvaremot infördes förra året, 1895, allenast 31,586 kub.-m. sådant gröfre timmer, men år 1900 54,639 kub.-m. Sistnämnda år hade således införseln af gröfre trävaror redan blifvit omkring 50 procent större än utförseln. I stället hade utförseln af *ungskog* så förökats, att, då år 1895 utförseln af grufstolpar besteg sig till endast 752,401 kub.-m., steg den år 1900 till 1,104,779 kub.-m.

För så betänkliga förhållanden kunna icke svenska folkets representanter hafva rätt att blunda. Alla främlingar, som berest olika länder, hafva förklarats, att de knappt någonstädes sett så härjade och förstörda skogar som i Sverige. Hvarför taga vi då icke exempel från de länder, där man, ofta af en dyr erfarenhet, lärt sig att tillvarataga sin skogsegendom!

I flera af våra landskap finner man nu nakna klippor uppstiga, som förr varit betäckta af skog, men där nu vind och torka förtaga all sådan växtlighet; och främmande spekulanter, såsom danskar, norrmän och tyskar m. fl., få fortfarande, och äfven efter den nu föreslagna lagen, fritt och i grund föröda all den skog, som de kunna åtkomma. Huru annorlunda i andra länder?

I *Baden* t. ex. får kalhugge ej ske utan medgifvande af forstlig myndighet. I Bayern, Österrike och Würtemberg är all sköfving af skog förbjuden, och skog får ej huggas, utom för skogsbörd, om ej särskildt tillstånd af vederbörlig myndighet (vanligen finansministeriet) erhålles.

I *Ungern* skola skogar, tillhöriga aktiebolag, skötas efter fastställda hushållningsplaner, och skogsmarken skall bibehållas oförminskad. Ågarne af skog skola ha forstligt bildade förvaltare (såsom vår skogskommitté föreslagit för större skogsegendomar, men hvilket i kungl. propositionen blifvit struket), och kontroll skall utöfvas af skogsinspektörer.

I *Ryssland* skola äfven icke-skyddsskogar bibehållas till skogsbörd. Vill ägaren afverka skogsmark, erfordras därtill tillstånd af skogsskyddskommittén (sådana finnas i hvarje guvernement). Hushållningen å enskilda skogar regleras genom fastställda hushållningsplaner.

Med ett ord, man har nästan öfverallt i Europa, utom hos oss, vidtagit de allvarligaste åtgärder för att bibehålla de så nödvändiga skogarna och ingalunda åtnöjt sig med sådana palliativer eller, minst sagdt, otillräckliga åtgärder som de nu hos oss föreslagna. I Danmark, som jämförelsevis har så ringa skogsmark, har man ännu goda, välskötta skogar, hvilket tillskrifves två omständigheter: den ena, att man bibehållit den gamla lagen af 1805, som förbjuder kalhuggning och i allmänhet äfven bete å skog, och den andra, att den, som köper skog, icke får under de första tio åren efter köpet hugga mera än till egen nödortft, såvida han ej inför räntekammaren styrker, att afverkning kan ske utan skada för skogen. Man kan verkligen fråga sig, hvarför icke hvarken Kungl. Maj:t eller vår skogskommitté föreslagit ett så klokt och ändamålsenligt stadgande, som kunde förhindra dessa spekulationsköp, som kanske mera än allt annat bidragit att i så många af våra landskap förvandla våra skogstrakter till ödemarker. Åtminstone borde en sådan bestämmelse kunna föreskrifvas för utländske skogsspekulanter, helst stadgandet i lagens 1:sta § (att den, som låtit verkställa afverkningen, skall vidtaga åtgärder för skogens förnygring), ju är överkställbart mot en utlänning, som begifvit sig bort, så snart han skördat sin vinst. Man har ju äfven borttagit den garanti för skogens förnygring, som kommittén sid 171 föreslagit uti nedsättningen hos skogsvårdsstyrelsen af $\frac{1}{10}$ -del af hvad för afverkningsrätten betingats.

I afseende på det för öfrigt välbetänkta stadgandet om skogsvårdsafgifter tillåter jag mig äfven fästa uppmärksamheten på det tillbörliga, att staten, som nu anses hafva så stora behof, väl borde kunna åtnjuta någon inkomst af dessa afgifter. De beräknas (sid. 175 i k. prop.) komma att uppgå till 580,000 kr., och då de medel, som skulle ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande, i allt beräknas uppnå det höga belopp af 861,850 kr., hvilket ingalunda kan behöfvas för skogsvårdsstyrelsernas i många län ganska inskränkta uppgifter, borde åtminstone hälften af skogsafgifterna, eller i rundt tal 300,000 kr., kunna aflämnas till statsverket. Våra finansier, som med en till småaktighet gränsande ifver uppsöka hvarje liten inkomst hos sina landsmän för att skattlägga den, om äfven den för nationens välstånd så nödvändiga och ej alltför allmänna sparsamheten skall beskattas, torde icke böra så helt och hållet förgäta en del större skattekällor, som utan den enskildes betungande kunde tillitas, t. ex. exporttullar, hvilka man nu med största jämnmod låter i stället andra nationer pålägga svenska varor.

I korthet anhåller jag få sammanfatta mina erinringar i följande punkter:

1. att all kalhuggning utan forstlig myndighets medgifvande förbjudes;
2. att i regeln skog ej får nedhuggas utom till skogsbörd samt skogsmark ej utan anmälan användas till odlad mark;
3. att bolag eller ägare af större skogar må förpliktas att bruka dessa enligt af vederbörande fastställda hushållningsplaner; och
4. att rätt till afverkning icke må upplåtas för längre tid än *fem* år, och då med villkor, att $\frac{1}{10}$ af köpeskillingen nedsättes såsom säkerhet för de utgifter, som tillskyndas länets skogsväsende.

Med värdsamt åberopande af den motivering, jag i det föregående anført, får jag således ödmjukeligen hemställa,

att Riksdagen, för bevarande af våra skogars bestånd och landets däraf beroende välstånd, måtte vidtaga de förändringar och tillägg i det kungl. lagförslaget, som i öfverensstämmelse med de af mig nu framhållna grundsatser påkallas.

Stockholm den 8 mars 1903.

C. E. Ljungberg.